

КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОМПАНІЇ

Світова фінансова криза та стрімкі зміни в економіці вимагають, щоб компанії відповідали жорстким вимогам, що ставляться сучасними викликами та умовами господарювання, а також викликають необхідність пошуку нових форм конкурентних переваг і перегляду старих методів і стратегій. Конкурентка розвідка виступає інструментом досягнення конкурентних переваг і дозволяє будувати стратегію поведінки на ринку, базуючись на повному аналізі бізнес-середовища.

Доречно зауважити, що конкурентна розвідка – це не просто допоміжна служба по забезпеченню безпеки компанії. Вона являє собою одну з провідних умов результативного здійснення підприємницької діяльності, являючись потужним і високоефективним інструментом, який забезпечує виживання і комерційний успіх бізнес-структури.

Особливої актуальності явище конкурентної розвідки набуло порівняно недавно. Подібно багатьом інноваційним і свіжим ідеям, загальне сприйняття конкурентної розвідки було достатньо повільним. Сам термін є запозиченням зарубіжного аналогу «competitive intelligence», введеного в обіг у 1989 р. Г. Дреснером - віце-президентом консалтингової компанії Gartner Group, яка спеціалізувалася на ринках інформаційних технологій. Вважається, що родоначальником конкурентної розвідки стала компанія Хегох, яка у 80-х роках стикнулася з конкуренцією з боку японських виробників і успішно справилася з проблемами завдяки використанню методів конкурентної розвідки.

Основним призначенням системи конкурентної розвідки виступає: забезпечення керівництва достовірною, об'єктивною і повною інформацією про наміри контрагентів, сильні і слабкі сторони конкурентів; повідомлення про можливе виникнення кризових ситуацій; моніторинг і контроль реалізації укладених договорів і досягнутих раніше домовленостей. Сутність конкурентної розвідки полягає в умінні передбачити політику конкурента і визначити його, застосувавши превентивні заходи.

Основними вигодами використання конкурентної розвідки в системі забезпечення економічної безпеки компанії є: 1) можливість впливу на ефективність ведення бізнесу через прогнозування змін на ринку, здійснення конкурентного аналізу; 2) можливість передбачення загроз та пошуку шляхів їх нейтралізації при розробці стратегії протидії; 3) формування оптимального бізнес-потрфелю у разі диверсифікації діяльності; 4) формування нових конкурентних переваг та підвищення конкурентоздатність бізнесу; 5) зниження фінансових ризиків і підвищення фінансової стійкості; 6) підвищення ефективності рекламної та збутової діяльності; 7) захист ділової репутації; 8) виявлення слабких місць і недоліків у системі безпеки компанії, що дозволяє розробляти адекватні заходи захисту від промислового шпіонажу, шахрайства та інших загроз.

Основними причинами необхідності впровадження конкурентної розвідки в систему управління компаній є: швидка зміна технологій; значний вплив політичних і соціальних явищ на діяльність компаній; зростання глобальної конкуренції і поява її нових учасників; зростаюча агресивність конкуренції; швидка зміна темпів розвитку бізнес-середовища.

Таким чином, без проведення конкурентної розвідки українські компанії будуть неминуче програвати в глобальній конкуренції. Ніяка стратегія, ніяка виробнича чи комерційна політика, а відповідно інвестиційна діяльність, науково-дослідні роботи, структурні зміни і т.д. неможливо ефективно здійснювати без поглибленого вивчення оточуючого середовища. Зараз особливо, в період нестабільності, стає зрозуміло, що саме вчасно одержана повна інформація може забезпечити вирішальну конкурентну перевагу.